

EDUSKUNNAN VASTAUS 109/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi metsälain ja rikoslain 48 a luvun 3 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2009 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi metsälain ja rikoslain 48 a luvun 3 §:n muuttamisesta (HE 266/2009 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että lakia alemmanasteisia säännöksiä uudistettaessa nyt säädettyjen valtuussäännösten mukaisesti pidättäydytään sellaisista muutoksista, jotka muuttaisivat tässä laissa tarkoitettua metsänhoitoa ja käyttöä.

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (MmVM 12/2010 vp).

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

metsälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan metsälain (1093/1996) 26 §,
muutetaan 2 §:n 3 momentti, 3 §:n 3 momentti, 4 ja 5 §, 8 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 10 §:n 4 momentti, 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 3 momentti, 13 ja 14 §, 14 a §:n 3 momentti, 15 §:n 4 momentti, 18 §:n 2 momentti, 20 §:n 1 momentti, 22 §:n otsikko ja 1 momentti ja 25 §,
sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 2 momentti, 14 § ja 14 a §:n 3 momentti laissa 1224/1998, 18 §:n 2 momentti laissa 520/2002 ja 25 § osaksi laissa 137/1999, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a, 5 a, 5 b, 8 a ja 21 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Soveltamisala

— — — — —
Metsän hoitamisessa ja käyttämisessä on

tämän lain lisäksi noudatettava, mitä muinaismuistolain (295/1963) 1, 4, 5 ja 13—16 §:ssä, luonnonsuojelulain 5 a, 9, 29—35, 39, 42, 47—49, 55, 56 ja 57 a §:ssä sekä 10 luvussa taikka muussa laissa säädetään. Luonnonsuojelun alueen perustamisesta, alueen liittämisestä luonnonsuojelun alueeseen ja luonnonmuistomerkin rauhoittamisesta säädetään luonnonsuojelulaisissa.

3 §

Maankäyttömuodon muuttaminen

— — — — —
 Jos metsätalousmaata, joka on ilmoitettu otettavaksi muuhun käyttöön, ei ole kolmen vuoden kuluessa hakkuun tai muun toimenpiteen päättymisestä otettu tähän käyttöön, sovelletaan alueeseen ja sillä suoritettuun hakkuuseen tai muuhun toimenpiteeseen tämän lain säännöksiä.
 — — — — —

4 §

Kansallinen ja alueellinen metsäohjelma

Maa- ja metsätalousministeriö laatii kansallisen metsäohjelman yhteistyössä muiden ministeriöiden, metsäsektoria edustavien ja muiden tarpeellisten tahojen kanssa. Ohjelman päämääränä on lisätä kansalaisten hyvinvointia hyödyntämällä metsiä monipuolisesti kestävä kehityksen periaatteita noudattaen. Ministeriö seuraa ohjelman toteutumista ja tarkistaa ohjelmaa tarvittaessa.

Metsäkeskus laatii toiminta-alueelleen alueellisen metsäohjelman ja seuraa sen toteutumista. Ohjelmaa laadittaessa metsäkeskuksen tulee olla yhteistyössä alueen metsätaloutta edustavien ja muiden tarpeellisten tahojen kanssa. Ohjelmaa tarkistetaan tarpeen vaatiessa. Ohjelma sisältää metsien kestävä hoidon ja käytön edistämiseksi asetettavat yleiset tavoitteet, kestävä metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä tarkoitetuille toimenpiteille ja niiden rahoittamiselle asetettavat tavoitteet sekä alueen metsätalouden kehittämiseksi asetettavat yleiset tavoitteet. Ohjelmaan ei oteta tietoja, jotka ovat yksilöitävissä yksittäisen metsäkiinteistön osalta.

Alueellisen metsäohjelman sisällöstä, laadinnasta, määräajoista ja tarkistamisesta sekä vaikutusten arvioinnista säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa säätää alueellisen metsäohjelman seurannasta.

4 a §

Metsäsuunnitelma

Metsäsuunnitelmalla tarkoitetaan metsänomistajan yhden tai useamman metsäkiinteistön metsien puuvaroja ja tilaa sekä hoitoa ja käyttöä koskevaa ajantasaista suunnitelmaa, joka on laadittu usealle vuodelle. Metsäsuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät saa olla suunnitelman laatimisajankohtana voimassa olevien metsien hoitoa ja käyttöä koskevien säännösten vastaisia.

Edellä 1 momentissa säädetty vaatimukset täyttävä metsäsuunnitelma on suunnitelma, jota tarkoitetaan yhteismetsälain (109/2003) 31 §:ssä, metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain (534/1998) 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa, ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen (174/2007) 117 §:ssä ja kirkkojärjestyksen (1055/1993) 15 luvun 8 a §:ssä.

Metsäsuunnitelman ajantasaisuudesta, sisällöstä ja tarkistamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Kasvatushakkuu

Kasvatushakkuu on tehtävä alueelle jäljelle jäävän puuston kasvattamista edistävällä tavalla. Hakkuu on tehtävä siten, että hakkuualueelle jää riittävästi kasvatuskelpoista puustoa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kasvatushakkuussa jätettävien puiden määrästä ja puuston laadusta maan eri osissa ja erilaisilla kasvupaikoilla ottaen huomioon kasvatuskelpoisten puulajien ominaisuudet.

5 a §

Uudistushakkuu

Uudistushakkuu on tehtävä uuden puuston aikaansaamista edellyttävällä tavalla. Uudistushakkuu saadaan tehdä, kun puusto on saavuttanut riittävän järeyden tai iän taikka jos erityiset syyt sitä muuten puoltavat. Uudistushakkuu voidaan toteuttaa luontaiseen uudistumiseen

tähtävällä tavalla, jos alueella on puuston, maaperän ja pintakasvillisuuden perusteella ennalta arvioiden riittävät edellytykset luontaisen taimineksen muodostumiseen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin uudistushakkuun edellytyksenä olevista puuston järeys- ja ikävaatimuksista sekä puuston laatua ja puiden määrää koskevista sekä muista vastaavista edellytyksistä maan eri osissa ja erilaisilla kasvupaikoilla ottaen huomioon kasvatuskelpoisten puulajien ominaisuudet. Valtioneuvoston asetuksella säädetään puuston huonoon kasvuun tai erityiskäyttöön liittyvistä taikka muista vastaavista erityisistä syistä, jotka puoltavat uudistushakkuun tekemistä, ennen kuin puusto on saavuttanut riittävän järeyden tai iän.

5 b §

Hakkuun toteutus

Hakkuu ja toimenpiteet sen yhteydessä on toteutettava niin, että vältetään hakkuualueelle kasvamaan jätettävän ja hakkuualueen ulkopuolella kasvavan puuston vahingoittamista. Lisäksi on vältettävä aiheuttamasta puuston kasvuolosuhteita heikentäviä maastovaurioita.

8 §

Uuden puuston aikaansaaminen

Uudistushakkuun jälkeen alueelle on saatava taloudellisesti kasvatuskelpoinen taimikko. Se on saavutettu, kun kasvatuskelpoisten puiden keskipituus on 1,3 metriä eikä niiden kehitymistä uhkaa välittömästi muu kasvillisuus.

Taimikon perustamista koskevat toimenpiteet on saatettava loppuun kolmen vuoden kuluessa uudistushakkuun päättymisestä. Uudistushakkuu katsotaan päättyneeksi, kun hakkuu on edennyt niin pitkälle, että hakkuualalle on syntynyt metsänuudistamista edellyttävä aukko tai hakkuualueella ei enää ole 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua kasvatuskelpoista puustoa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin taloudellisesti kasvatuskelpoisen taimikon arviointiperusteista, 1 momentissa tarkoitettun velvoitteen raukeamisen arvioimiseksi kohtuullisiksi katsottavista toimenpiteistä uuden puuston aikaansaamiseksi, 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista perustamis- ja hoitotoimenpiteistä ja luontaisen uudistamisen toteuttamisen määräajoista sekä metsänuudistamisaineiston määrästä ja laadusta.

8 a §

Uuden puuston aikaansaamisessa käytettävät puulajit

Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettun taimikon saa perustaa männyn, kuusen, rauduskoivun, hieskoivun ja haavan sellaisilla siemenillä tai taimilla, jotka soveltuvat alkuperältään ja muilta ominaisuuksiltaan uudistettavan alueen olosuhteisiin. Taimikon voi perustaa myös muilla Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvilla puulajeilla sekä hybridihaavalla ja siperianlehtikuusella, jos siihen on erityisiä syitä ja jos puulajin siemenet tai taimet soveltuvat alkuperältään ja muilta ominaisuuksiltaan alueen olosuhteisiin.

Jos taimikko perustetaan Suomen luontaiseen lajistoon kuulumattomilla puulajeilla, on sen, jonka on huolehdittava uuden puuston aikaansaamisesta, esitettävä 14 §:ssä tarkoitettussa metsänkäyttöilmoituksessa riittävä selvitys niiden kasvatuskelpoisuudesta ja alkuperän soveltuvuudesta uudistettavan alueen olosuhteisiin.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvista muista kuin 1 momentissa nimetyistä puulajeista, eri puulajien soveltuvuudesta maan eri osiin ja eri kasvupaikoille, Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvien muiden kuin 1 momentissa nimettyjen puulajien sekä hybridihaavan ja siperianlehtikuusen soveltuvuudesta taimikon perustamiseen ja näiden puulajien erityisen käytön edellytyksistä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tar-

kemmin Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvien eläinten puulajien käytöstä metsänviljelyyn.

10 §

Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt

— — — — —
Edellä 2 momentissa tarkoitetuista elinympäristöistä säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin myös mainittujen elinympäristöjen käsittelyn perusteista sekä 3 momentissa tarkoitettujen alueellisesti soveltamisesta ottaen huomioon kyseisten elinympäristöjen turvaamisen tarve maan eri osissa.

11 §

Poikkeuslupa

— — — — —
Lupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos kysymyksessä olevaa toimenpidettä varten on myönnetty tai myönnetään kestävän metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä tarkoitettua ympäristötukea tai muuten riittävä tuki valtion varoista.

12 §

Metsätalous suojametsissä

— — — — —
Edellä 2 momentissa tarkoitetuista kotitarvepuun ottoa koskevista rajoituksista on maksettava maanomistajalle taikka hallinto-oikeuden tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle puuston hakkuuarvon mukainen korvaus. Korvausta ei makseta Metsähallitukselle eikä muulle valtion maaomaisuuden haltijalle. Korvauksen myöntää hakemuksesta metsäkeskus. Metsäkeskus laatii kestävän metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä tarkoitettulle yksi-

tyiselle maanomistajalle tämän pyynnöstä veloituksetta suojametsäalueella vaadittavan hakkuu- ja uudistamissuunnitelman.

13 §

Suoja-alueet

Jos metsän säilyminen asutuksen tai viljelyksen suojaamiseksi tuulille erittäin alttiilla meren tai sisävesien saarilla ja rannoilla taikka ylän- teillä ja jyrkänteillä taikka maanvyörymien ehkäisemiseksi vaatii suurempia rajoituksia metsän käytössä kuin mitä 5, 5 a, 5 b, 6, 8 ja 8 a §:ssä säädetään, maa- ja metsätalousministeriö voi päättää pienialaisten, metsän säily- misen ja sen suojavaikutuksen kannalta arim- pien alueiden muodostamisesta suojaluokiksi sekä sisällyttää päätökseensä määräyksiä suojaluokilla sallittavasta, metsän säilymiseksi tarpeellisesta metsän käytöstä. Ennen päätöksen antamista on kuultava 12 §:n 1 momentissa mainittuja tahoja.

14 §

Metsänkäyttöilmoitus

Maanomistajan taikka hallinto-oikeuden tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijan on tehtävä aiotusta hakkuusta ja uudistushakkuun osalta uudistamistavasta sekä 10 §:n mukaisten elinympäristöjen muusta käsittelystä metsäkeskukselle ilmoitus (*metsänkäyttöilmoitus*). Ilmoitus on tehtävä vähintään 14 päivää ja enintään kaksi vuotta ennen hakkuun tai muun toimenpiteen aloittamista. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti. Ilmoitus katsotaan toimitetuksi metsäkeskukselle, kun se on saapunut metsäkeskuksen toimipaikkaan taikka kun ilmoitus tai vastaavat tiedot on toimitettu metsäkeskuksen toimihenkilölle.

Metsänkäyttöilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä seuraavista hakkuista, elleivät ne 2 kohdassa tarkoitettua hakkuuta lukuun ottamatta kohdistu 10 §:n 3 momentissa tarkoitettuun elinympäristöön:

- 1) kotitarvehakkuusta;

2) suojametsäalueella 12 §:n 2 momentissa tarkoitetun, hyväksytyt hakkuu- ja uudistamissuunnitelman mukaisesta hakkuusta;

3) pienikokoisen puuston hakkuusta;

4) tie-, oja-, vesijohto-, viemäri-, sähkö- tai muun vastaavan linjan hakkuusta.

Metsäkeskus voi hakemuksesta myöntää poikkeuksen 1 momentissa tarkoitettua määräajasta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pienikokoisen puuston hakkuusta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään 10 §:n mukaisten elinympäristöjen käsittelyn ilmoittamisesta metsänkäyttöilmoituksessa ja muista kyseisessä ilmoituksessa ilmoitettavista tiedoista.

14 a §

Taimikon perustamisilmoitus

— — — — —
Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä taimikon perustamisilmoituksen sisällöstä.

15 §

Neuvotteluveloite ja uuden puuston aikaansaamisen vakuus

— — — — —
Vakuusmenettelystä säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

18 §

Metsärikos ja metsärikkomus

— — — — —
Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö antaa 14 §:ssä säädetyn metsänkäyttöilmoituksen tai tekee ilmoituksen säädetyn 14 vuorokauden määräajan jälkeen,

2) rikkoo 5, 5 a tai 5 b §:n puuston hakkuuta koskevaa säännöstä tai sen nojalla annettua säännöstä,

3) rikkoo 8 §:n uuden puuston aikaansaamista koskevaa säännöstä tai sen nojalla annettua säännöstä,

4) tekee metsän monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeään elinympäristöön kohdistuvan hoito- tai käyttötoimenpiteen 10 §:n tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti taikka ilman lupaa tai lupaehdon vastaisesti,

5) rikkoo 12 §:n 1 tai 2 momentin metsätaloutta suojametsissä koskevaa säännöstä tai niiden nojalla annettua määräystä tai

6) rikkoo 13 §:n suojajaluetta koskevaa säännöstä tai sen nojalla annettua määräystä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *metsärikkomuksesta* sakkoon.

20 §

Korjaavat toimenpiteet

Joka käsittelee metsää 5, 5 a tai 5 b §:n, 10 §:n 3 momentin tai 12 §:n 1 tai 2 momentin säännösten tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka 13 §:n nojalla annettujen määräysten vastaisesti taikka laiminlyö uuden puuston aikaansaamista koskevan velvoitteen, on velvollinen poistamaan lainvastaisen toimenpiteen vaikutukset tai palauttamaan vallinneen olotilan siinä määrin kuin se on kohtuullisin kustannuksin mahdollista taikka täyttämään uudistamisvelvollisuutensa 8 §:n mukaisesti.

21 a §

Poliisiviranomaisen virka-apu

Poliisiviranomainen on velvollinen tarvittaessa antamaan virka-apua tämän lain täytäntöönpanoa ja sen noudattamisen valvontaa koskevissa asioissa.

22 §

Ilmoitus poliisille

Jos metsäkeskuksella on todennäköisiä perusteita epäillä 18 §:ssä tarkoitettua teon tai

laiminlyönnin tapahtuneen, sen on ilmoitettava asiasta poliisille esitutkintaa varten. Ilmoitus saadaan kuitenkin jättää tekemättä, jos teko tai laiminlyönti on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen eikä yleinen etu vaadi asian tarkempaa selvittämistä.

25 §

Metsäkeskuksen tehtävät

Metsäkeskukset valvovat tämän lain noudattamista.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus antaa tarkempia määräyksiä metsäkeskuksille tämän lain noudattamisen valvonnasta.

Kaavoitettavien ja kaavoitettujen alueiden osalta metsäkeskuksen tulee olla riittävässä

yhteistyössä kuntien kanssa tämän lain ja maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden yhteen sovittamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa aloitettuun hakkuuseen ja siitä aiheutuviin velvoitteisiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Taloudellisesti kasvatuskelpoisen taimikon arviointiin sovelletaan kuitenkin, mitä 8 §:n 1 momentissa säädetään kasvatuskelpoisten puiden keskipituudesta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

rikoslain 48 a luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 48 a luvun 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 515/2002, seuraavasti:

48 a luku

Luonnonvararikoksista

3 §

Metsärikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) hakkaa metsää metsälain (1093/1996) 5 §:n 1 momentin tai 5 a §:n 1 momentin taikka 5 §:n 2 momentin tai 5 a §:n 2 momentin nojalla

annetun kasvatus- tai uudistushakkuuta koskevan säännöksen vastaisesti taikka

2) rikkoo suojametsäaluetta tai suoja-aluetta koskevaa metsälain tai sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä,

on tuomittava *metsärikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2010
